

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izboja vsak dan sveder izvenredne modre in prazniške.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Klerikalci in naše ženstvo.

(Epilog jubileju Ciril in Metodove družbe.)

Odkar je pred leti dal občinski svet ljubljanski primerno in zaslužno lekcijo knezoškofu Jegliču, ker je bil mirno gledal, kako so njegovi janičarji blatili naše napredno ženstvo in odkar je dr. Lampe na Cesarja Josipa trgu prejel v blagoslovljeno lice tozadevno pobotnico — od tedaj je škofovo giasilo vsaj v formi postalo na tem polju nekoliko bolj previdno.

Veličastno nedeljsko slavlje pa je tem perverznom popom zopet popolnoma zmešalo glave! Ako nazivlja giasilo kranjske duhovščine jubilej Ciril in Metodove družbe »veliko požaruško slavnost« in »ostudno liberalno žrtvje«, moramo seveda to bridko sodbo mirno vtakniti v žep, zakaj notorična resnica je, da so kranjski farovži pravi tempelji skrajne zmernosti v jedi, pijanci in — v vseh drugih posvetnih užitkih; na novih masah pa brumni gostje, kakor znano, kar po cele tedne žive ob kislem mleku, ovenenem kruhu in sladkih koreninah. — To vse je gotova resnica, ki se kratko in malo utajiti ne da in zategadelj je gospoda »Slovenčev« brezdvomno v prvi vrsti poklicana, da za »požaruha« ožigosa vsakega posameznega udeleženca naše nedeljske in sploh vseh naprednih slavnosti. — O tem torej niti besedice več in iz dna srca privoščimo našim ljubim sobratom v »Katoliški tiskarni« to nedolžno olajševanje grenkega žolča bolnih želodcev. Zgrajal se bo nad tem k večjemu še kak tržaški solzar.

Toda krasno uspelo nedeljsko slavlje priredilo nam je naše ženstvo in to dejstvo je zadoščalo, da je glasilo junaka rdeče brošure žalostnega spomina do vrha otvorilo vse zatvornice najumazanejših nedostojnosti in nesramnosti, hoteč s smrdečo ploho svoje perverzности onečastiti to naše dično ženstvo. Toda, čitatelji naj sodojijo sami: »Mnogo mladega in starega ženstva se je sešlo spodaj — obnašajo se pa tudi prav po »Narodovo«. Lepa Cirilmetodarija! Vina imajo, da mora biti vse pijano. Ti, Metod, tako

še nisem videl pijače požirati. Pa kaj še bo? Saj se je komaj začelo! Pogledite te stotine razgretih deklet! Še s kmetov so jih naročili. Koliko ljudi je že zdaj pijanih. Zada je gozd in kaj bo celo noč do jutra? Glejte tam, rejene pijavke . . . In nekatere ljubljanske matere se mi tudi nič ne dopadejo. Takih jaz še v cerkev nisem pustil. Pred vratmi so morale ostati in delati pokoro za javno pohujšanje. No, to bo lep rod v Ljubljani iz izvestnega liberalnega ženstva. Kaj bo šele, kadar se nažro oni debeluh tam? (In ko je pričelo deževati): To so hreščale razgrete cirilmetodarske ženske! Avbe so se zmohile, krila so bila z blatom oskropljena. Gozd je bil moker in nekatere dame, pristašnje svobodne ljubezni, so se stikale pod dežniki in tesnimi strehami . . .

Tako se razgovarjajo v ponedeljkovem »Slovencu« katoliški svetniki in mučeniki v nebesih!! Pripočemo to blasfemijo zlasti izvestnim tržaškim slogarjem v primerno uvaževanje, kadar govorijo in sodojo o naših razmerah. Nas pa na to polje ne izvajajo več škofovi derviši. Mi pravimo enostavno: »Za vsako besedo odgovorna sta nam, našim ženam in hčeram cerkev in škof, ta absolutni poglavar svoje zbesnele duhovščine. V prostorih, kjer vlada ta moč, pa naj bodo stokrat posvečeni, makari po kakem borovniškem ali pa kopanjskem župniku, za naše ženstvo ne sme in ne more biti več mesta.« Tudi drugje bo vsaka lahko dala Bogu, kar je božjega. Lažje, ko v družbi farovških kuharje in Marijinih devic — v znamenju rdečih bukvic. Amen.

Zasedanje odgodeno!

Snoči je vlada poslala parlament na počitnice. Zasedanje je odgodeno, poslanci pa za kazen svoje nepokornosti ne dobe nobenih dijet.

Vlada je poslala parlament domov, da reši sebe in da obvaruje nemške stranke osamljenja, kajti vse jasneje je postajalo, da razpada vladna večina in da se pripravljajo predpogoji za novo parlamentarno kombinacijo.

Po diktatu nemških nacionalnih strank je vlada odrekla Jugoslovanom vsako najmanjšo kompenzacijo za italijansko fakulteto in je s

tem Jugoslovane prisilila, da so začeli obstrukcijo. Vlada in nemške stranke so hotele Jugoslovane premagati in potlačiti.

Ce bi bile vladne stranke v družbi s socijalnimi demokrati šle solidarno v boj in bi ga bile vodile vztrajno, bi se jim bilo to morda tudi posrečilo, če ne v enem tednu, pa v dveh ali v treh.

Toda vladne stranke niso bile edine. Samo nemške nacionalne frakcije so bile za brezobziren boj zoper Jugoslovane. Poljaki, socijalni demokrati in krščanski socijalisti pa so bili za kompromis in so se tudi že proti volji vlade in njenih nemško-nacionalnih pristašev začeli pogajati. V nemških nacionalnih krogih je zavladal strah, da se sklepe čez njih glave in proti volji vlade sporazumljenje, iz katerega bi se poročila nova večina in bi vlada padla, v sled česar so začeli delati z vsemi silami za odgoditev zasedanja. Naj gre parlament, samo da ostane vlada, so si mislili nemški nacionalci, ker jim je ljubši absolutizem s § 14., kakor nova večina.

Razpad vladne večine se še ni izvršil, ali vse kaže, da je ta večina v razsulu, da stoji samo še na papirju. Med Poljaki in med vlado je nastal tak razpor zaradi kanalov, da so poljski poslanci v nasprotju z vsemi tradicijami svojega kluba začeli nastopati proti vladi, najprej s pasivno rezistenco in napolosed z očitno opozicijo. Poljaki se niso udeleževali boja zoper jugoslovansko obstrukcijo in s tem oslabili vladno večino ter provokirali, da so začeli socijalni demokrati in krščanski socijalci s posebno vneto se zavzemati za kompromis z Jugoslovani in prihajati v vse večje nasprotje z vlado.

Včerajšnji dan je pokazal, da vlada sploh nima več večine. Razpad večine se je pokazal v begu dosedanjih vladnih pristašev. Dva odseka sploh nista bila sklepna, narodnostni odsek in finančni pododsek sta bila sklepna, pa nista hotela razpravljati, predsednik proračunskega odseka Chiari pa je porabil prvo priliko, da je odstopil, hoteč s tem vlado prisiliti, da odgodi zasedanje.

Konec zasedanja je pa tudi začel konec za sedanje ministristvo, ko bo po splošni sodbi moralo najkasneje na jesen odstopiti.

IV. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča.

I.

Vpodabljaljoči umetnosti se menda nikjer ne godi tako dobro kot pri Čehih, kjer ji ni treba revni in razcepani prosjačiti od praga do praga, za vsak sold požirati neprijaznosti in iz rodoljubnih, kaj samo rodoljubnih! iz mračnih ust slišati javkajoče vzdihovanje o morečih prevelikih narodnih davščinah in o velikih težkočah, ki povzročajo, da ji ni mogoče pod pazduho seči s toliko podporo, kakršne je sicer vredna, kakršne ji pa vzpričo tega in onega ni mogoče nakloniti, presliševati laskavo priznanje, da je lepa in krepkasta in vse žarke ljubezni in vsega presrečnega negovanja vredna — saj so ji to celo v tujini priznali — da pa je trenutni položaj tak, da navzlic najboljši volji ne gre in ne gre in da bodo končno že tudi njej vremena se zjasnila, da naj še malo potrpi in rodoljubno postrada in zaupa v boga in v majko Slavo. Pri Čehih se vpodabljaljoči umetnosti ne godi tako narodno slabo. Kajti češki narod je bogat, je gospodar plodovite, bogate grude in zajema gmotno blagostanje iz bogate industrije. Ob enem pa je duševno visoko probujen, ponášati se more s stopjo kulture, ki ga stavi med prve narode. Iz ust med Čehi živečih umetnikov vem, da je med Čehi tako, da celo navaden seljak čuti potrebo po umetniškem užitku, da med Čehi niso na redko sejani preprosti kmetje, ki so svoje bogatinsko domovanje okrasili z izvirnimi češkimi umetninami, da hranijo nekaterniki v svojih selških dvorih cele galerije domačih umetnin, slik in kipov, ki so njihov resnični, ne samo narejeni, iz mode porojeni ponos, in da si teh umetnin niso morda omissili zaradi tega, ker se tudi za kmetkega bogatstva med Čehi nekako spodobi, da z nakupovanjem umetnin podpira češko umetnost, da za te umetnine svot niso položili kot nekako neizogibno narodno davščino, marveč prav iz srčne potrebe po umetnosti. Seveda treba pri tem v poštev jemati tudi to dejstvo, da je med češkimi kmetovalci mnogo takih, ki so dovršili večje ali manjše število srednjih šol, nekateri celo nekaj letnikov visokih šol,

predno so prevzeli kmetijo in dom. — Tako je pri Čehih umetnost doma tudi med preprostim narodom in se ne dolgočasi zgolj v salonih razumnštva in višjih desetstisočev. Ob takem je umljivo, kako to, da producira češki narod toliko številno resničnih umetnikov, da je med njim razmeroma tako malo umetniškega proletarijata, da v Čehih umetnost cvete in se samosvoja krepko razvija tako, da izzoreva sadove, ki jih z občudovanjem upošteva ves kulturni svet: ona vzrašča iz naroda, ona raste z narodom, naređ pa z njo. Menda se vpodabljaljoči umetnosti res nikjer tako dobro ne godi kot pri Čehih.

Tako je torej z umetnostjo pri Čehih.

Češka umetnost nam Slovencem ni neznana. Nekaj nas jo pozna iz avtopsije, nekaj nas jo pozna iz čeških periodičnih listov, zlasti iz Zlate Prahe, ki je tudi pri nas precej razširjen list. Dobiš ga v vsaki kavarni in tudi v marsikaterem salonu. In prav zato sem v trenutku v toliki zadregi, da želim in želim svojo smotko in ne vem, kje bi začel, kako bi začel, kaj bi dejal in kako besede postavil, da ne bi bil nevljuden in nespodobno neprijazen z gosti, ki so iz Češke došli v Jakopičev paviljon, da kot prvi odposlanec češkega naroda reprezentujejo češko umetnost in napolitijo nas Slovence do tega, da sklenemo s svojimi severnimi slovanskimi brati na umetniškem polju prav tako iskreno prijateljstvo, kot je med nami sklenjena politična prijaznost. Najsi namreč med nami Slovenci umetnost še ni našla najširših tal, najsi je mlada, šele v prvem, majskelem cvetu stoječa, najsi je med našim narodom vstevši inteligenco še vse premalo upoštevana — umetniški naš nivo se je v kratkih teh mesecih, odkar imamo po zaslugi poedineca, po zaslugi Jakopiča, svoj lastni umetniški hram na sploh dvignil za toliko, da čutimo prav dobro, kaj imamo pred seboj, ali nam je opraviti z visoko umetnostjo ali imamo pred seboj le tvorbe, katerim sicer ne gre odrepati umetniškega stremljenja, ki pa po vsej priliki še niso godne, katerih ni mogoče z resničnim srčnim veseljem vzprejeti kot umetnine, pred katerimi zastrni oko in zadrgeče srce, ne da bi ju v to priščegetala misel na narodno bratstvo. »Jednota umelčv výtvarných v Praze« naj nam ne za-

LISTEK.

V Sefijo.

Piše dr. Ivan Lah.
(Dalje.)

Poljaki se vežejo z Nemci proti Čehom in s tem onemogočujejo ono uspešno delo, ki bi ga lahko vršili obe slovanski narodnosti v tem tako važnem kraju. Moj inženir zelo hvalljivo gnjedico. Meni je to po volji. Pri-poveduje mi o stanju industrije v teh krajih. On sam je v službi neke nemške akcijske družbe. »Zemlja je tu bogata in ima v sebi še mnogo zakladov. Kdor jih bo dvignil, ta bo vladal nad njo. Zato se tako hitro množe češke akcijske družbe in druga češka podjetja, ki skušajo rešiti, kar se da rešiti.« Nekak zgled za našo Gorenjsko. Seveda je težek boj z milijoni nemškega kapitala, posebno zaradi političnih razmer. To je kraj pesnika Bezruč. Peter Bezruč je češki pesnik, bard Beskidov. V krasnih pesmih slika boj češkega delavca, njegovo življenje in bedo. Nankrat se pojavi pred nami nešteto tovarniških dimnikov, človek bi mislil v prvem hipu, da stoji

pred njim obsekan les. To so Vitkovice. Ime nam je dobro znano iz praške »rourove« afere. Gotovo ni nikogar, ki bi ne poznal te afere zaradi vodovodnih cevi, ki je na vsak način zelo značilna. Praga, kakor smo rekli, nima dobre vode, kar mnogim dobro služi v izgovor, da z bolj lahko vestjo pijejo pivo. Vodovod je proračunjen na 17. milijonov. Vprašanje glede vodovoda se vleče že mnogo let. Nemci pri »Česki spořitelně« (naši »Kranjski šparkasi« enako) so ponudili nekaj milijonov, ako bodo v upravi tudi Nemci. Mesto je odklonilo. Potem je prišlo vprašanje, od kod vzeti vodo: ali iz enega, ali iz več studencev, ali iz Jizere. Praga je mesto protestnih shodov. Proti vsemu, kar se kje sklene, se skliče na drugi strani protestni shod. Tako je prešlo mnogo let, predno so se zedinili glede vode. Nato so bile razpisane cevi. Ponudbo je poslala akcijska družba v Vitkovicah in francoska tvrdka Pont & Mousson. Domača tvrdka, vitkoviške livarne, so bile ceneje. Toda Vitkovice germanizirajo, ustanavljajo nemške šole za otroke čeških delavcev. Takoj je bil v Prazi protestni shod proti Vitkovicam. Iz tega je prišlo še cel kup protestnih shodov, rodila se je afera Černo-horský, afera Kestranek, porota je

imela opravka in sodišče. To je bilo pred letom. Delo je dobila francoska tvrdka, dasi je bilo razlike 300.000 kron. Tudi proti temu so bili protestni shodi. Zadeva je zelo važna. Vendar glas naroda se je ozval in je protestiral proti podjetju, ki na njegovi lastni zemlji hoče potuječevati njegove otroke. Vitkovice so ogromno podjetje. Nemogoče je skoraj sešteti vse dimnike, ki se dvigajo kakor zidani gozd nad tovarnami. Praška »rourova« afera« jih seveda ni uničila, vendar se jim je videlo, da se jim zdi škoda milijonov, ki jih niso dobili. Afera ima mnogo poučnega tudi za nas. V Ostravi je izstopil moj sosed, inženir, ki mi je tako lepo pojasnjeval položaj teh važnih krajev. Ob-ljubil mi je, da čim prej obišče tudi slovenske kraje in slovensko vino.

Vlak drdra naprej. V vagonu je skoraj prazno. Ljudje, ki vstopajo in izstopajo govore deloma nemško, deloma poljsko, deloma češko, deloma poljsko - češko. Tovaren je čimdalje manj. Kmalu prestopimo mejo. V Galiciji smo. Na malem griču na skali stoji visok križ. Smo v najbolj katoliški poljski zemlji. Ob enem stopi v naš vagon prvi poljski žid. O poljskih židih sem slišal mnogo, no teško je verjeti, dokler jih človek ne vidi. Prvi, ki je vstopil v moj vagon,

je prodajal pomaranče. Črn kaftan, čepica na glavi, dolg nos, kodre ob ušesih — to je poljski žid. Krakovski so nekoliko različni od varšavskih, vobče so vsi enaki, vsaj po manirah.

Bolj ko smo se bližali Krakovu, bolj so se množili visoki križi na gričih, znaneči, da smo v katoliški poljski zemlji, bolj so tudi polnili kupe židi. Kmalu jih je bil cel vagon poln. Bili so grdi in umazani. Nekaj skritega, ugaslega leži v njih očeh, njih govornica je zoprna, geste izražajo zvito in prekanjenost. Stisnil sem se čisto v kot in sem si mislil tako: Ako je bog kaznoval Žide, ker so umorili njegovega sina, s tem, da jih je razgnal iz njih domovine po svetu, potem je s tem obnem udaril svoj najbolj katoliški narod, narod poljski s tem, da jim jih je poslal. Blagroval sem ta trenutek svoj narod, ki ga je zdrav instinkt varoval pred židi. Da so se židje tako udomačili in razširili v poljski zemlji, to je bilo mogoče le na ta način, da je gospod (pan) smatral trgovino za nekaj ponižujočega, kmet (chlop) pa ni imel za njo niti sposobnosti, niti sredstev. Tako je šla in gre še danes vsa trgovina skozi židovske roke. Žid je bogatel, narodovo imetje je prodal.

Bližamo se Krakovu. Večer je. Na pravi strani vidimo dovolj visok nanešen hriček s serpentinami; oni grički z visokimi križi, ki smo jih videli po poti, so bili nekaki njegovi predoznanjevalci. To je »kopiec Koszinski.« Za njim se pokažejo stolpi nešteti cerkev krakovskega mesta in ponosne stavbe na Wawelu. V vagonu sem mislil, da sem samo jaz tako nesrečen, da imam v svoji bližini toliko židov, toda na kolodvoru sem videl, da jih je bilo povsod mnogo. Vspali so se s svojimi belimi umazanimi koži iz vseh vagonov. Sredi njih sem hitel na ulico in moja edina želja je bila, da bi ne padel v kak židovski hotel. Stopil sem blizu kolodvora v »hotel evropejski«, kjer sem zagledal same prijazne poljske obraze. Blizu hotela je restavracija, poleg katere je napis »Češka beseda«. Ker tudi tam ni bilo o židih sledu, sem si počitno oddahnil.

Odšel sem po mestu. Ulice so živahne. Je v nedejjo zvečer. Mesto se kaže prijazno, bolj nego sem pričakoval. Le pred lavkami, kjer žid prodaja svojo vodo, stoje pijani ljudje. Nekak pogreb gre mimo. Dve dolgi vrsti duhovnikov. Odšel sem v prijazni park, ki se vije okoli in okoli starega mesta.

(Dalje prihodnjé.)

mezi, mislimo pa, da je odkritje Benda večje koristi nego lažljivo hvalisavstvo: dela, katere nam je vposlala ona, nas ne očarujejo. Premalo je imenovana Jednota izbirala, saj vemo, da razpolaga z dosti boljimi umetniškimi materialom. Ni bilo prav, če je računala, da Slovencem, ki imamo šele mlado umetniško kulturo, še ni dovolj razvito umetniško čustvo. Slovenci smo narod počasnejšega kulturnega dela — na tem nas ovira borno naše gnotno stanje in pa nenaklonjenost centralne vlade — smo pa narod hitrega in bistrega umevanja, tako, da nam fizične in materijalne moči vedno zastajajo za duševnim poletom. Ni bilo prav, če je računala tako in nam raz to stališče ni vposlala najboljšega, kar ima, temveč kakoli ji je prišlo pod roko. Nočemo biti nevljudni, če govorimo tako, hočemo pa, da smo prav bratski odkritosrčni, ker si odkritosrčno želimo, da od tako visoko stoječega češkega naroda s haskom vase sprejmemo najboljše, kar ima, učeči se od njega, kateremu radi priznavamo, da daleko prednjači pred nami on, ki nam je bil v tolikih ozirih učitelj.

Izlet pevskega društva „Slavec“ na Češko.

(Konec.)

Ta dva naša prijatelja sta takoj vse ukrenila in poselili smo se v pripravljene izvoške ter si v hitrih ogledali Prago in nje znamenitosti. V vsakem vozu je bil dodeljen po en Hlaholac, ki nam je tolmačil razne historične posebnosti. Na stromestnem magistratu je pozdravil Slovence magistratni svetnik Burakov, na kar smo si z velikim zanimanjem ogledali to slavno in historično palačo. Prispevši v Kralj. Vinohrade, ogledali smo si po naklonjenosti ravnatelja Stecha ovdodno krasno gledališče, ter v fojerju privikar zapeli na Vinohradskih deskah »Slovenec sem«. Nato je bil skupen banket, katerega je priredil »Hlahole« Vinohradski v Trunkovi restavraciji. Pred vhom je pričakoval »Slavec« predsednik društva, ravnatelj g. F. A. Subert. Po srčnem pozdravu predsednikovem so podale članice gostom po slovanskem običaju kruha s soljo in pripelje pevec nebroj cvetja. Med obedom nadzravl ravnatelj Subert »Slavec«, spominjajoč se njegove lanske 25letnice, na kateri so bili češki peveci tako bratsko in gostoljubno sprejeti, a predsednik Drazil se zahvali za veliko iznenađenje in srčni sprejem, s katerim je »Hlahole« Vinohradski sprejel »Slavec«. Osobito se dražestne članice z željo, naj bi ta bratska vez spajala obe društvi v nedogledni čas. Vmes se je razvila prav domača zabava v krogu ljubiteljev pevke in pevcev čeških, tako da je le prekmalu prišel čas ločitve in odhoda na kolodvor, kamor so nas spremile naše ljube posestrime in dragi pobratimi. In s solzami v očeh smo se poslovili drug od drugega, kličoči »Na svidenje«. Ob pol 7. zvečer dospeli smo do Kolina. Na kolodvoru je pričakovalo »Slavec« »Trgovsko društvo«, pevsko društvo »Dobromila Dobroslava«, pevsko društvo »Kolinskoe«, »Sokole« z zastavo in mnogobrojno občinstvo. Po pozdravu predsednika trgovskega društva, g. Schönaha, je bil odhod v mesto. Dasi so bile pred kolodvorom za »Slavec« pripravljene ekvipaže, vendar smo raje z drugimi društvi in razvitimi zastavami korakali do mestne hiše, kjer je bil sprejem in pozdrav po mestnem županu g. Sladeku in občinskih svetovaleh Moravcu itd. v dvorani. Zvet je v svojem navdušenem govoru posebno poudarjal naj bi se slovenska pesem pri današnjem koncertu izlila v mogočnem fortissimo, kateri naj bi na veke družil slovenski in češki narod. Za sprejem zahvalil se je predsednik »Slavec«. Koncert se je vršil v gledališču. Dasi je naš rojak Milan Krsnik šele štiri dni pred odhodom »Slavec« iz Ljubljane opozoril kolinske kroge na prihod slovenskih pevcev do Tabora, ki naj jih povabijo, da pridejo v Kolino koncert, je bil ta vendar dobro obiskan, k čemur pa je mnogo pripomoglo »Trgovsko društvo«, ki je vso prireditve prevzelo, kakor tudi kolinska tovarna za kavno primes, ki je prireditve krepko podpirala, kakor tudi Milan Krsnik, ki je še v Tabor prispel, da je vse ukrenil. Pevski spored, ki je trajal poldrugo uro, je izval pri vsaki točki viharno priznanje in zopet so slovenske narodne pesmi najbolj ugajale. Vmes pa so kolinske narodne dame raz sedeže obsipavale z duhtečim cvetjem pevec na odru, v roke pevovodje A. Lajovicca pa izročile velik šopek s travo. Po koncertu je bil komers in banket v restavraciji »Mašine«, kjer so bili »Slaveci« zopet povabljeni gostje, kakor tudi še pred koncertom posveščeni. Na koncertu, katerega se je udeležilo tudi mnogo dam, govorili so: župan Sladek imenom mesta (češki), povdarjajoč krasni uspeh

koncerta, zahvaljujoč se »Slavecu«, da je posetil Kolin s svojo mlo slovensko pesmijo in tako priredil mešanstvu izreden užitek. Napije »Slavec« predsedniku. Predsednik Drazil (slovenski) povdarja, kakor pride »Slavec« med brate Čeha, vselej je predmet odkritosrčnih ovacij, katerih je bil tudi na svoji poti v Kolino v tako obilni meri deležen. Zahvali se vsem ki so pripomogli do prireditve koncerta, predvsem predsedniku Schönahu, tajniku Barburki in Milanu Kersniku, ter napije županu Sladeku, ki je slovenske goste tako ljubezno sprejeti blagovolil, a peveci zapoje »Slava mu«. Med petjem »Slavec« zbor izreko se je še mnogo navdušenih zdravic, posebno ona Bolgara dr. Mrkvička iz Kolina v bolgarskem jeziku, proslavljajoč vzajemno delovanje slovanskih narodov. Slednjič izreče predsednik Drazil se zahvalo »Trgovskemu društvu«, ki je na tako gostoljuben način sprejelo in pogostilo »Slavec«. Pri tej priliki nabralo se je na predlog Jaroslava Moraveca tudi 16 K za našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda. Komers, pri katerem je izbor sodeloval Kolinski orkester, je trajal do ranega jutra, ko je bilo treba ločiti se od novih naših prijateljev. Med vožnjo so nekateri peveci izstopili še v starodavnem mestu Kutni gori, kjer jih je od presenečenja s solzami v očeh sprejel solski ravnatelj in predsednik pevske župe Kutnogrške Schmitt, ki je bil tudi lani na slavnosti v Ljubljani, a znamenitosti mesta in bližnje tobačne tovarne pa je razkazoval uradni tobačne tovarne tudi v Ljubljani znani gosp. Zinner. Od tu so se peveci vrnili preko Dunaja, kjer so si ogledali krasno lovsko razstavo, po skoraj esem dnevnem potovanju zopet v Ljubljano, a seboj so ponesli neizbrisne spomine na krasne prežite dneve med narodom češkim, kjer je »Slavec« postal že tako znan, kakor v svoji slovenski domovini, dokaz, da mu je došlo na tem potovanju več pismenih in brzojavnih pozdravov bratskih čeških pevskih društev, kakor tudi da so ga društva pričakovala na raznih drugih postajah, misleč da tamkaj mimo potuje. Dragim češkim bratom pevci pa kličemo iskreno zahvalo ter na veselo svidenje prihodnje leto na veliki pevski slavnosti v zlati Pragi.

Dnevne vesti.

+ **Nove kombinacije.** Staročeski »Hlas Národa« prorokuje, da se pripravljajo temeljit preobrat: »Ze med Nemci prevlada mnenje, da mora nastati kaka izprememba, da s tem sistemom ne gre več in da mora priti kdo, ki bi vzel na se odium novih davkov. Govori se, da bo do tega prišlo že jeseni. Imenujejo se tudi že gotove osebe. Tako se govori, da je bivši trg. minister dr. Fiedler izbran za bodočega finančnega ministra, poljedelsko ministrstvo bi zopet prevzel posl. Prašek, ministerkranj bi bil dr. Hruban. Tudi se je proponiralo, da bi po Bilinskem prevzel portfelj fin. ministra dr. Koritowski; temu se pa merodajni krogi upirajo«.

+ **Ciril - Metodov jubilej in klerikalno - nemčurška zveza.** Ako si hodil zadnje nedelje po ljubljanskih ulicah, prepračil si se na prvi hip, da so naši brezdomovinski klerikalci tesno zvezani z nemčurji. Zastav niso razobesili niti eni, niti drugi. Posebna praznosta bila je na karskem ringu, dalje na klerikalnih zavodih na Poljanah, ter hišah, zgrajenih na škofovih njivah itd. Od duhovnikov nahujskane klerikalke, med drugimi tudi vdova rajnega narodnjaka, sodnika Čučka, roj. Žužek, pustile so odstraniti zastave, razobesene od strank, stanujočih v njih hišah. V hiši vdove Čučkove stanujoči čevljarji mojster g. Gorišči smejal se je fanatičnemu divjanju hišne gospodinjice, na kar mu je le-ta stanovanje odpovedala. Tudi pekovski mojstru g. Moletu bi ta tercialka isto storila, pa si je vendarle premislila. To pa le, ker je dobro vedela, da ji ne bo — v njeni zanemarjeni hiši — nihče več tako visoke namenske plačeval. Njen soprog — dober narodnjak — se je gotovo v grobu obrnil.

+ **Taka požrtvovalnost!** Za »Slov. Stražo« je daroval ljubljanski škof 200 kronic. Za moža, ki ima nad 30.000 stalnega letnega dohodka in še vse polno postranskih in ki mu vlada ne prestopa daje posojila in darila pod najrazličnejšimi pretvezami je 200 kronic prava bagatela. Škofovim dohodkom bi bilo primerno, da je daroval 10.000 kron. A odrinil jih je samo 200. In »Slovenec« je bil tako neznančno presenečen, da je na prvem mestu lista z debelimi črkami razglasil škofovo darilo, kakor da bi bil škof daroval kak milijon. Ali je mar kaj tako izrednega, če žrtvuje škof enkrat 200 kronic, da je tak kralj? Če pri nas kdo odteje 200 kronic, je zadovoljen, da se to z eno vrsto zabeleži, škof pa, ki je

200 K lažje plačal, škofu to stori vsak drugi, je dobil na prvem mestu dolg, debelo tiskan članek. Oj, kako so vali ti klerikalci skupaj nemarano smešni!

+ **Nasvet.** Oni »Beloruki«, ki je spisal gasil podlistek v ponedeljkovem »Slovenecu«, je hotel — kakor se vidi iz besed — napeti strune po vzoru škofove »rdeče brošure«. Seveda ni imel o slavnosti in veselici kaj slabega pisati in ker vidim njegovo zadrego, bi mu nasvetoval, da naj se v svrhu spisov take vsebine poda na kako božjo pot, kjer bo imel dovolj svojemu očesu ljubih prizorov, ali pa naj pride na porcijunkulo v Novo mesto pred cerkev v mraku, zvečer, ali pa ponoči, kjer bo slišal svinjskih, njegovemu ušesu prijačočih toliko, da bo imel gradiva za celo leto.

+ **Klerikalno gospodarstvo.** Naš kmet je res čuden človek. Če je desetkrat oseparjen, pa gre še enajstič sleparju na lim. Koliko stotakov in tisočakov je že moral plačati vsled propada konzumov in drugih gospodarskih društev, ki so jih vodili duhovniki, pa se vendarle še vedno neče spametovati. Tako se zdaj poroča, da imajo kmetje, ki so bili člani propadlih konzumov v Laškem trgu in Marnbergu nad 250.000 kron škode. Večino te škode bosta sicer poravnali tamkajšnji klerikalni posojilnici, če pa pri tem vsled slabega gospodarstva propadeti tudi posojilnici, potem bo kmet imel še desetkrat večjo škodo. Bojimo se, da pridejo po konzumarskih polomih tudi polom klerikalnih bojnih posojilnic po deželi, katere upravljajo, seveda za dobro plačo, gospodarsko neizbrani in nevedni kaplani. Po tolikih bridkih izkušnjah bi morali biti kmetje že nekoliko bolj previdni.

+ **Goriški novostrojari in učiteljstvo.** Ni jih tako strupenih sovražnikov ljudskošolskega učiteljstva, kakor so goriški novostrojari. Prišli so prav sistematični boj proti učiteljstvu, katero hočejo na vsak način upogniti pod klerikalni jarem. Nobenega ne pustijo v miru, vsakega oblažajo v svojem listu, o komur se jim le zdi, da ga ne bo mogoče ukloniti. Posebno piko imajo na solkanskega g. nadučitelja Bajta. Gosp. Bajt je reden, vesten, točen solski vodja. Solkanski kaplan Zamar mu nasprotuje, kjer le more. G. nadučitelj je storil svojo dolžnost, ko je dne 22. pr. m. pisal kaplanu pismo, v katerem omenja, da je kaplan prejšnji dan dajal pri šolski maši solski mladini poljubljat relikvije, da pa tako poljubljanje pospešuje razširjanje tuberkuloze, zato da protestuje vodstvo, ker je učiteljstvo za šolsko mladino odgovorno, proti temu, da se dajejo pri šolski maši poljubljat relikvije ter zaključuje, da naznani to glavarstvu, ako kaplan protestu ne ugodí. — Nadučitelj je storil svojo dolžnost, ali radi tega je nastal vihar v novostrojarskem glasilu in v »Slovenecu«. Seveda, mlečnozobi kaplan je tako velik gospod, da se mu mora v šolski službi osiveli učitelj, ugleden mož, klanjati do tal ter bog ne daj črhiniti kako besedo proti temu, kar počenja, pa če bi tudi z molkom grešil proti predpisom in proti šolski postavi. Novostrojari kričijo in se zgražajo, ker imajo namen, po Kranjskem uzorcu strahovati goriške učitelje. Mislimo pa, da je goriško učiteljstvo tako močno, da ga ne zlomi klerikalna sila. Solkanski slučaj pa veleva kar najtesnejšo združitev goriškega učiteljstva.

+ **Kakršno življenje, takšna smrt!** Nekako pred poltretjim letom so pričeli tržaški slovenski klerikalci, ali boljše rečeno, nemški škof Nagl, izdajati listič, ki je popolnoma po nedolžnem nosil ime »Zarja« in ki naj bi navidezno prerajal tržaško in istrsko slovensko ljudstvo v »Kristus - kralje«, v resnici pa pripravljaval maso za rimski klerikalizem in narodni indiferentizem ter je končno pahnul v grlo laškim klerikalcem, ki v svoji nacionalni srboritosti in sovraštvu proti nam prav nič boljši niso od italijanskih nacionalcev. Tudi je bil namen tega črnega lističa, uničiti glasilo tržaških Slovencev — »Edinost« — in da bi se to prej uresničilo, je škof Nagl postavil »Edinost« na indeks. — No, namen sovragov našega naroda in njegovih eksekutorjev se ni uresničil, pač pa je padel v jamo oni, ki jo je kopal — drugim. Ker je gori omenjeni listič navadno prav nesramno napadal vse, kar ni bilo tako zabito, da bi bilo trolilo v njegov rog in ker je naganjal ljudi z jezuitskim farizejstvom naravnost v narodni indiferentizem, ter blatil obenem kot izmeček človeške družbe tržaške narodne voditelje, smo imeli večkrat priliko, po zaslužnjem okreati ta list. Končno je prišlo, kar je pač priti moralo. — Glas črnih narodnih izdajnikov ni dosegel — ljudskih ušes in s tem tudi ne svojega zlobnega namena v nobenem pogledu. Tržaško slovensko ljudstvo je politično vzgojeno in ne gre na lim vsakega žnarmarja, posebno pa še ne klerikalnim farizejem. — Vidaš to, so

pritičeli mlo točki o tržaški temal točki, namesto da bi priznali resnico: »Trst je za klerikalizem trda kost.« — »Zarja« se tudi s škofovo pomočjo ni posrešilo uničiti »Edinosti«, pač pa je končno uničila sama sebe in je minulega petka legla — v »črni grob«. — V zadnjem zdihlju je še zaječala, da ni hotela delati med tržaškimi Slovenci razdora in nikake nove stranke. — Ali grešnica je v zadnjem trenutku to izrekla le zato, ker je je bilo sram, da izginja osramočena, brez vsakega uspeha, brez doseženih namenov.

+ **Ubogi rezervisti.** Z dežele se nam piše: Zopet so odrinili rezervniki ter se podali na štiritedenske vaje na mejo Lombardije. Med njimi se nahajajo v velikem številu možje, ki so samostojni posestniki, oziroma sinovi večjih kmetij ter se s tem odtegnejo svojemu opravilu v največji potrebi, ob času žetve in košnje. Temu v odpomoč ne zadostuje nikaka prošnja; sicer se razglasa, da naj taki rezervniki vložijo pravočasno prošnje za orožne vaje v ugodnejšem času, v tem slučaju se prošnji navadno ugodi, a vzlic temu se prosilci kličejo k vajah meseca junija. Pri tem ne ostaja prosilec drugega, nego nepotrebni stroški za napravo prošnje in kolkov. O, kaka ironija! O svojem času se je v državnem zboru o tej zatevi razpravljalo ter se je baje tudi vojni minister izrazil ter obljubil, da bode to zahtevo v prihodnje izpolnil. Naši državni kmetiški poslanci pa so oznanjevali, koliko ugodnosti so pridobili za kmetiški stan. Toda glasno in odločno naj bode povedano vsem g. poslancem, da vojne oblasti po njih zatrdilu v tej zadevi nimajo nikakega navodila ali odredbe za preložitve vojaških vaj iz naslova poljedelskih potreb. Tedaj postane ta zadeva stvar državnih poslancev, kateri se pozivljajo, da pri vojnem ministru izposlušajo, da se bo obljuba, če je sploh dana, tudi dejansko izpolnila, kajti čas košnje in žetve zahteva od kmetovalca največjega napora in delavnosti, ki se na noben način ne da brez škode razširiti ali odkloniti. Karakteristično je tudi naslednje: Medtem, ko se rezervniki, samostojni posestniki, v že omenjenem času kličejo k vajah, ter se s tem odtegnejo svojemu poklicu, se v ravnostnem času aktivni vojniki radi poljskega dela pošiljajo na dopust, kar ne stoji v nikaki razmeri s prvimi in ima le malo učinka. Imelo bi veljati kot ravnilo: komur je sojeno biti aktiven vojak, naj službuje do določenega časa, a v rezervi naj se proti njemu z vojaškimi vajami v ozira vrednih slučajih milejše ravna!

+ **Nemški patriotizem.** Nemški listi, na čelu jim »Nene Fr. Presse« že denuncirajo udeležence vseslovanskega kongresa v Sofiji ter jih slikajo kot nevarne avstro-ogrski monarhiji. »N. Fr. Presse« menda še ni pozabila svojih blamaž v Friedjungovem procesu. Najlepše pa je, kako slika trpljenje Poljakov na Ruskem ter jih vsled tega vabi v zvezo z Nemci, s tistimi Nemci, ki so najboljši in najvnetejši zagovorniki pruske haka-tistiške politike. Kako vulečeni so ljudje okoli »N. Fr. Presse«, kaže posebno to, da je proglasil nek dr. Merwin našega Kopitarja za Čeha. Pri tem pa seveda ne vidijsi vsenemške gonje. Omenjamo le nedeljski občni zbor društva »der Bund der Deutschen Böhmens«, na katerem je rekel posl. Pachet, da nemški narod ne potrebuje samo pomoči vseh narodovih sodrugov, temveč tudi pomoč Nemcev v rajhu, od katerih jih meja ne more ločiti. Kakor se vse češke reke stekajo v nemško morje, tako se bodo tudi vsi nasprotniki nemstva enkrat potopili v nemškem morju. Toda to še ni vse. Skoraj vsi rajhovski nemški listi prinašajo oklice na nemški narod, naj zbiraajo doneske za budejviške ožrožene Nemce, ki potrebujejo za bodoče občinske volitve denar. Vse to je Nemcem dovoljeno. V Ljubljani je celo c. in kr. oficirjem in c. kr. uradnikom dovoljeno, da se ovijajo s frankfurtskimi barvami. Če se pa Slovani zbiraajo h kulturnemu delu — je to sovraštvo do Avstrije in nevarnost za obstoj monarhije.

+ **Na dunajskem magistratu** »žr«. Gospodu Bielohlavku, ki vodi zopet hud boj s Hrabom in Verganijem, je ušla prav značilna beseda. Menil je namreč, da je vzrok Verganijevih napadov na Gessmanna ta, da se mu ne pusti, da bi tudi zraven »žrl« (mitfressen). Kakor se iz tega vidi, spada Bielohlavke med »Mitfresserje«, kakor tudi ostali ubogljivi krščanski socialci, dočim so poredneži od tega izključeni. Res, imenitno pa tudi odkrito priznanje.

+ **Iz državne železniške službe.** V statusu I. je pomaknjen v VII. službeni razred Maks vitez Klodič Sabladolaki stavbni komisar v Novem mestu. V statusu III. je pomaknjen v VI. službeni razred Leopold Mracek, strojni nadkomisar v Gorici. V statusu IV. sta pomaknjena v IX. službeno kategorijo Ivan Mrak in Ivan Novak, asistenta v Trstu. V sta-

tusu V. je pomaknjen v VIII. službeni razred asistent Egidij Gomiseček v Trstu.

— V hiši vdove Čučkove s Florijanski ulici so lepe sanitarne razmere. Dobro bi bilo, da pošlje magistrat tja komisijo, ki naj pusti zapreti nekaj zdravju škodljivih lokalov.

Nezgod. Na postaji v Spod. Šiški je vozil delavec, Ivan Vidovič, les za železniško progo. Pri tem mu je padel železni voziček na levo nogo in mu jo poškodoval. — Janezu Strojansku, hlapcu pri Karmelitarijah, se je pred Trnovsko cerkvijo prevrnil voz, naložen s senom. Strojansček je padel z voza in se je pobil na desni strani života, ter si pobihal rebra. — Anton Ložar, zidarski pomočnik, je pri zidanju na južnem kolodvoru padel z odra in se nevarno poškodoval na glavi. — Janez Komavec, delavec, je v Iški vasi vrtal skalo za vodovod. Pri tem se mu je odtrgal kamen in ga na glavi nevarno poškodoval. — Jernej Jereb, posestnik v Šmarci, se je pri popravljanju kozolca nevarno vsekav v levo koleno. — V Potočki vasi je v sobi padla 72letna Neža Zajc in si zlomila desno nogo. — Deček, Franc Hribar, je v Spodnji Šiški hotel k očetu sestiti na kolo. Pri tem mu je pa pedal kolesa odtrgal palec desne noge. — Sestletni France Zeleznikar, posestnika sin, je padel doma v Goničah 5 metrov visoko s kozolca na glavo in se tako nevarno poškodoval, da so ga morali oddati v tukajšnjo deželno bolnišnico.

Rojstvo pod šolskim katedrom. Pretekli ponedeljek je bilo v Šoli v Banjiloki smeha, kakor menda še nikoli. Bila je običajna kanonična vizitacija. Šolska postrežnica se je potrudila, da očisti in osnaži vse, v kolikor se da starina odrgniti. Vzlic temu je bilo zjutraj opaziti v 1. razredu kolobarje krvi, kakor bi se bili ponoči netopiriji. V prvem hipu so se hitro odstranili ti neljubni znaki, ne vedoč, kaka zagonetka tiči za temi pojavi. Med izpraševanjem pa zapazi gospod dekan pod katedrom ne posebno simpatične živalice, ležeče na hrbtčkih in gibaje z nežnimi nožicami, kakor bi prosili pomoči v tujem gnezdecu, kamor jih je zanesla nesrečna usoda. Kdo naj spozna te stvarice, to nepričakovano rojstvo? Vseprek je šel glas po šoli o tem dogodku in nehoti smo se izpraševali, odkod ta dar in kdo ga nam je poklonil. Slednjič smo bili vendar na čistem. Šola je namreč polna prijaznih ponočnih gostov in nadučitelj je naprosil pred nekaj dnevi ježa, da prevzame lov na kršitelje nočnega mira. A to ni bil jež, bila je ježevka, ki je vnoči od 3. na 4. julija osrečila šolo z novim zarodkom šestih ježkov. Ta novica se je hitro razširila po vasi in provzročila dokaj dovtipov. Šola je pa lahko ponosna na tem važnem napredku, v svesti si, da se bo s pomnoženo rodino, uspešno borila proti krutemu sovraščniku sivodlakega plemena, šolska kronika bo pa vedela s tem dnevom zabeležiti važen dogodek v zgodovini klasičnih razmer.

Iz Podkrajja. Kres v čast slovanskih apostolov, sv. Cirila in Metoda, je gorel tudi pri nas; je dokaz, da se tudi v hribih probuja narodna zavest.

Tujski promet na Bledu. Več kakor 100 strank je tujecev v letošnji sezoni z današnjim dnevom proti lanskemu več došlo na Bled in hoteli, kakor zasebna stanovanja so že precej napolnjena. Vedno se od strani posestnikov napravi kaka udobnost za tuja, le zdravniška komisija in prometno društvo ne premoreta toliko, da bi se izdal mal vodnik za Bled in okolico, po katerem došli tuji vsak dan povprašujejo. Za Bohinj je izdala zveza prometnih društev v Ljubljani izdala mal vodnik in je to v vse hvale vredno, da se zveza tako iskreno zanima za promet s tujei v Bohinju. Mnenja smo, da Bohinjeci to komaj znajo ceniti. Grajo zasluži torej v polni meri tako zdravniška komisija, kakor prometno društvo, da nimamo takega malega vodnika za Bled s primernim kažipotom za okolico. Sicer ima zdravniška komisija prospekt za stanovanja, kateri je pač le za stanovanje iskajočega tuja. Ko pa tuje pride na Bled, pa ne dobi primernega vodnika za izprehode okrog Bleda in izlete v okolico, bodisi v Bohinj ali druge lepe kraje Gorenjske, kakor v Polče, Begunje, Kranjsko goro, Tržič itd. Zaspanost glede takega vodnika za Bled je pri teh za to poklicanih korporacijah nedopustljiva in upamo, da se v kratkem ta napaka popravi. Izgovor, da ni potrebnega denarja za tako izdajo, bi bil pa zelo piškav, kajti, ako se ima denar, da se plača zdravniška godba čez 5000 K, se bo imelo tudi še 300 K za izdajo živo potrebnega malega vodnika za Bled in okolico. Pripomniti bi bilo še to, da bi ta vodnik za Bled ne bil tako pristranski, kakor je za Bohinj, izdan od deželne zveze v Ljubljani, kajti ta vodnik ima na zadnji strani železniško kar-

to, kjer je Bohinjka Elzabeta dvakrat podčrtana kot bivanje za tujo. Podčrtana je dalje tudi Ljubljana, Gorica itd., ter tudi Jesenje, a Bled pa tega usmiljenja na tej karti ni zaslužil. Tako naj se ne dela od nobene strani, posebno pa ne od zveze prometnih društev, katere je poklicana za to, da vsa prometna društva enako podpira in omenja.

Obešil se je na Jožefovem griču pri Celju bivši pleskar v Westnovi tovarni, I. Šaden. Bil je odpuščen iz službe, kar je skoro gotovo gnalo moža v smrt. Zapustil je dvanajst otrok.

Iz Rogaške Slatine. V ponedeljek, dne 4. julija t. l. na predvečer slovenskih apostoljev, sv. Cirila in Metoda, gorelo je vkljub slabemu vremenu — mnogo kresov, ter se je obenem streljalo. Ta slavnost je napravila posebno dober vtisk na kopalniške goste — v prvi vrsti na Jugoslovane, kojih je tukaj lepo število.

»Untersteirische Volkszeitung«, list, ki izhaja v Mariboru ter je naperjen proti vladajoči klimi in nje glasilo »Deutsche Wacht« v Celju, neusmiljeno odkriva gnulobo celjskega mesta in zlasti v zadnji svoji številki tozadevno pod zaglavjem: »Der Sampf von Cilli« uprav klasično razpikuje celjske veličine. — V eni prejšnjih števil pa ta list celjskemu »Amtsvorstandu«, dr. Ambroschitzu, naravnost očita zlorabo uradni moči. Bode-li Ambroschitz postopal sodnijsko napram »Untersteir. Volkszeitung«? Dvomimo! Stvar preveč smrdi ter bi spravila reči na dan, ki bi razne celjske matadorje stransko kompromitirale pred javnostjo. — Vederemo!

Nova politična ekspozitura v Istri. Kakor se govori, bo v najkrajšem času ustanovljena politična ekspozitura v Kopru.

Elektrodiograf »Ideal«, Frane Jožefova cesta št. 1 in a od srede, dne 6. julija do petka, dne 8. julija sledi spored: Polk bodočnosti. (Komično.) Roman umetne jahalke. (Drama.) V deželi opic. (V barvah.) Prekovališče za gospodične. (Komedija.) Luka raztresen. (Jako komično.) Zadnja predstava se ob lepem vremenu vrši na prostem. — Dodatek k zadnji predstavi ob 7. in pol 9.: Presno maslo v Normandiji. (Naravni posnetek v barvah.) Ivan Lupo se masluje. (Drama.) Policijski komisar ljubitelj godbe. (Komično.) — Vsak torek in petek od 6. do 10. sodeluje slav. »Slovenska Filharmonija«.

»Jabolko ne pade daleč od jabolane«. Predvečerašnjem ponoči je bila nekemu mesarkemu vajencu, ko je spal na hlevu na Mesarski cesti ukradena obleka in čevlji, nekemu hlapcu pa plišast klobuk. Policija je kmalu po ovadbi izsledila tatu v osebi 24letnega delavca Jakoba Kopača iz Medvoda in ga aretovala baš, ko je hotel z obleko nekam pobrisati. Kmalu po ti aretaciji pa je prišel v roke policiji tudi Kopačev 17letni brat Jožef, ki je še meseca junija ukradel nekemu delavcu suknjico. Oba sta bila izročena pristojnemu sodišču. Kopača sta sinova 55letnega dninarja Jakoba Kopača, ki je bil zaradi vlomov in drugih tatvin neštokrat kaznovan ter je, ko sta bila še mlajša s svojima sinovoma beračel, in ju na ta način privadil vagabundaziji in delomrzi.

V deželno bolnišnico so danes zjutraj pripeljali 37letnega kočarja Leona Grünzeisa iz Gotnice v kočevskem okraju, kateremu je padel na levo nogo nek hlod ter mu jo pod kolonom zlomil.

Neprostopljiva kopel. Ko je sinoči prala služkinja Katarina Kržišnikova na Sv. Petra nasipu perilo, ji je voda spodnesla perilnik, vsled česar je izgubila ravnotežje in padla v Ljubljano. Ker je znala dobro plavati, se je iz neprijetne kopelji sama rešila.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 33 Slovencev, 5 Hrvatov in 24 Macedoncev, nazaj je prišlo pa 7 Hrvatov. Predvečerašnjem je šlo v Ameriko 50 Macedoncev, 25 Hrvatov in 10 Kočevarjev. V Heb je šlo 25 Hrvatov.

Iz Ljubljane. Uradnik g. Josip Mulaček je izgubil črno denarnico, v kateri je imel do 8 K denarja. — Zabeleženica Ana Zobečeva je izgubila mošnjiček, v katerem je imela bankovec za 10 K. — Gospa Matilda Koskova je izgubila ogrinjalko, vredno 14 K. — Gospa Mila Rudeževa je izgubila zlat prstan z briljanti. — Delavka v tobačni tovarni Roza Bitenčeva je izgubila zlato broško. — Hišina Roza-lja Leksetova je izgubila črno denarnico s 13 K. — Trgovska vajenka Marija Nifengajeva je izgubila rjavog denarnico s 11 K. — Neka blagajničarka je izgubila rjavo denarnico, v kateri je imela 35 K 34 v denarja. — Na jubilejni veselici v Tivoli je bila izgubljena rdeča kmečka marola. Kdor je isto našel, naj jo blagovolji oddati v upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Narodna obramba.

Sloparstvo v cerkvah. Klerikalci dobro vedo, da je »Družba sv. Cirila in Metoda« med ljudstvom tako priljubljena, da ji ne morejo izpdkopati tal. Zato so začeli za svoje strankarske organizacije slepariti s firmo Ciril - Metodove družbe. Tako je duhovnik v Borovnici pripovedoval v cerkvi, koliko dobrega je storila, koliko tisoč slovenskih otrok je rešila — bratovščina sv. Cirila in Metoda ter vabil k pristopu. Bratovščina sv. Cirila in Metoda ni dosedaj prav ničesar storila za slovenstvo, pač pa samo in edino »Družba sv. Cirila in Metoda«.

Prijateljstvo obmejne mladine. Razni rodoljubi iz Koroške prosijo za mladinske knjige s podobami, posebno »Zvonček«, a dobri bi bili tudi abecedniki s podobami, kakršnih leži po naših šolarskih knjižnicah v izobilju. Blagi prijatelj mladine se prosijo, da pošlje takih darov družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljano.

Svetovnosnana cerkniško jezere in škocijanske jame si ogledati, je najlepša prilika dne 10. julija 1910. Ta dan priredi namreč podružnica sv. Cirila in Metoda v Cerknici veliko ljudsko veselico na vrtu gosp. Ivana Stergulca. Obširen vsposed — med drugim petje, ples, vrtiljak, zvečer beneška noč na cerkniškem potoku, muzej notranjskih raritet itd. — bo nudil za vsakega obiskovalca kaj privlačnega. V mnogostevilnih paviljonih bodo skrbele dražestne gospe in gospodične za telesne potrebe obiskovalcev. Sodelovala bo vojaška godba pešpolka št. 47 iz Gorice. Ogromno zanimanje, ki se baš vsled zadnjih, krutih pritiskov naših narodnih nasprotnikov za družbo sv. Cirila in Metoda v njenem jubilejnem letu vsepovsod kaže, bo gotovo podžgalo tudi zavedno Notranjsko, da ne zamudi prilike položiti mal dar domu na oltar, ter se v veseli družbi navžiti novega navdušenja za sveto narodno stvar.

Društvena naznanila.

Telovadno društvo »Sokol II.« priredi v nedeljo, dne 10. julija t. l. svojo II. javno telovadbo z veliko ljudsko veselico v Hribarjevem gaju. Priprani smo, da ga ne bo Ljubljancina, ki bi v nedeljo zamudil obiskati to prireditev. Že dejstvo, da se veselica priredi v že toliko občudovanem in opisanem Hribarjevem gaju, na tem senčnatem, bajnem otočju, kjer človek pozabi na vse svoje skrbi in težave in se čuti prostega vseh vezi, srečnega in zadovoljnega, je izborna reklama. Poleg tega pa vabi še javna telovadba mladega trinovskega št. Jakobskega telovadnega društva z zanimivimi točkami vsakega res slovenskega čutečega Slovence. Za vse notranje zadeve bodo v zadostni meri skrbele naše narodne dame z izborno domačo kapljico in zokusnimi jedili. Sodeluje sl. Slov. Filharmonija. Plesalo se bode ob posebni godbi. Torej prijatelji sokolstva in domače, neprisliljene zabave, v nedeljo vsi v Hribarjev gaj! Na zdar!

»Prosveti« so darovali v zadnjem času: g. Luka Svetec, notar v Litiji, 5 K; g. P. Majdič, veletržec v Mengšu, 10 K; g. Andrej Senekovič, gimnazijski ravnatelj v pokcu, 5 K. Dobrotnikom iskrena hvala!

Prvi ustanovnik »Československega kluba« je postal g. inšpektor Jan Růžička, društveni podpredsednik. Živel! — V zadnjem času je pristopilo prav veliko novih članov, med njimi g. dež. poslanec dr. Ivan Tavčar.

II. redni občni zbor splošnega pokojninskega zaveda za nastavljenec. Dne 19. junija 1910 sešel se je pod predsedstvom podpredsednika gosp. Oskarja Heintschel pl. Heinigga II. redni občni zbor splošnega pokojninskega zaveda za nameščence. V istem je poročal predstojnik o prvem poslovnem letu (1909). Poročilo in za-ključek računov se vzame na znanje in se da odboru absolutorij. Iz poročila se posname, da znaša preostanek 945.677 K 42 v, ki se je varnostnemu zakladu odkazal. Skupnih predpisanih premij je bilo 20.281.306 od katerega zneska je zastalo dne 31. decembra vsled raznih, plačilo ovirajočih ugovorov proti dolžnostizavarovanja 7.964.406 K 95 v. Opravihili stroški v tem poslovnem letu so znašali 931.494 K 80 v t. j. 4.59% predpisanih premij ali K 944 od vsakega zavarovanca. Zavarovancev je bilo koncem leta 1906 87.348. Občni zbor je pooblastil predstojnika svoto, znašajočo k večjemu 10% v letih 1910, 1911 in 1912 vplačanih premij porabiti za preskrbo stanovanja zasebnim nastavljenecem in sicer na ta način, da bo zavod v prvi vrsti dovoljeval posojila stavnim zavodom in v drugi vrsti bo zavod dal sam senidati hiše, ali pa si bo nabavljval v to svrhu hiše. Končno so se določili principi za dovoljevanje podpor v slučaju breposelnosti, vendar pa se bodo tako podpore dovoljevale šole

tedaj, kadar bo temodovni zaklad dosegel višino 100.000 K.

»Zadruga minarjev Ljubljana, Viš, Spodnja Šiška in Moste« so vrši občni zbor v nedeljo, dne 10. julija ob 10. uri dopoldne v prostorih »Zveze obrtnih zadrug«, Kongresni trg šte. 14 z običajnim dnevnim redom. — Načelstvo.

Zadruga krojačev in krojačič naznanja, da se vrši strokovni, krojni tečaj za krojače in krojačice, ki ga priredi »Obrtno pospeševalni urad«. Kdor iz med članov in članic zadruge želi obiskati ta tečaj, ki bode brezplačen, se uljudno naprosi, da se nemudoma zgłosi pri načelniku krojaške zadruge Fran Jeločniku.

Podružnica jugoslovanskih železničarjev v Kranju priredi v nedeljo, 10. mal. srpana na vrtu gospe M. Bant veselico. Spored: Srečolov, šaljiva pošta, prosta zabava in ples. Pri veselici nastopi prvič godba kranjske požarne brambe. Začetek ob 3. uri popoldne.

Učiteljsko društvo za šolski okraj litijski bo zborovalo, dne 10. julija t. l. ob 3. uri popoldne v Šmartnem pri Litiji.

Zlet novomeške sokolske župe se vrši prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m. v Mokronogu. V novomeški župi so včlanjena sokolska društva v Novem mestu, Črnomlju, Metliki, Mokronogu, Kostanjevici, Sv. Križu in Trebnjem. Pričakovati je torej lepo število telovadcev, ki bodo proizvajali celjske proste vaje in vaje na orodju.

Tudi ženski oddelek novomeškega Sokola nastopi s prostimi vajami s kiji. — Telovadil bode tudi naraščaj mokronoškega »Sokola«. — Telovadni del zleta obeta torej biti zanimiv in da se bode dobro telovadilo, pričakovati je po napornem delu v vseh društvih. — Privikrat nastopi pri ti priliki javno mokronoški »Sokol«. Upamo, da bo častno obstal pred strogo kritiko in pokazal, kaj je dosegel — ne zmečel se za zlobne napade znanih ljudi — z resnim delom.

Po telovadbi bo na travniku pred gostilno br. Ignacija Majena ljudska veselica. — Prihod društev je ob treh popoldne. — Vse priprave so v najboljšem tiru. Mokronog bode goste Sokole in njih prijatelje navdušeno in častno sprejel. Kakor se poroča, pridruže se dolenskim sokolskim društvom še druga. Prav tako. — Pokažimo tudi dolenskem ljudstvu sokolsko delo in sokolsko misel.

Šolska poročila.

Matura na ljubljanski realki. Dne 2., 4. in 5. julija so se vršili zrelostni izpiti na ljubljanski realki. Vseh 17, za poletni termin pripravljenih kandidatov, je prebilo maturo, med njimi 4 z odliko. Slovenski abiturienti so: Dimnik Stanko iz Ljubljane, Dolenc Hinko iz Orehka pri Postojni, Ferjančič Srečko iz Ljubljane (z odliko), Ferline Bogdan iz Šmarja pri Jelsah, Kadunc Anton iz Ljubljane, Mayr Mavricij iz Kranja, Pikel Bogomir iz Postojne (z odliko) in Ulrich Vladimir iz Ljubljane.

Letno poročilo II. mestne osemrazredne deške ljudske šole in strokovne nadaljeval. šole za starih. obrti v Ljubljani. Šol. l. 1909/10. je bilo na II. mestni osemrazredni deški ljudski šoli osemnajst čnih moči, od katerih je imel eden celoletni dopust. Učencev je bilo koncem leta 757 in sicer 754 Slovencev, 2 Čeha in 1 Nemec. Za višji razred sposobnih je bilo 620, nesposobnih 131 in 6 je bilo neizprašanih. Na strokovni nadaljevalni šoli za stavbne obrti je poučevalo 11 učnih moči.

Letno poročilo III. mestne deške ljudske šole v Ljubljani za šolsko leto 1909/10. Na tej šoli je bilo v šolskem letu 1909/10 9 učnih moči, od katerih je eden med letom umrl. Koncem leta je bilo 257 učencev, med temi 253 slovenske, 4 pa druge narodnosti. Za višji razred, oz. za izpust je bilo sposobnih 213, nesposobnih pa je bilo 44.

Letno poročilo mestne slovenske osemrazredne dekliške ljudske šole pri Sv. Jakobu v Ljubljani. Šolsko leto 1901/10. Na tej šoli je bilo razven voditeljice 13 stalnih učnih moči, 9 pomožnih učiteljic in 3 radevoljke. Koncem leta je bilo 978 učenk in sicer jih je bilo 961 slovenske, 6 nemške in 11 druge narodnosti. Za višji razred, ozir. za izpust je bilo sposobnih 864, nesposobnih 99, neizprašanih pa 10.

III. izveštje mestnega dekliškega liceja v Ljubljani in s njim združenih oddelkov za šolsko leto 1909/10. V uvodu je spis dr. Rudolfa Moleta: »Dr. Jakob Zupan kot pesnik« in pa spis: »Šolski zdravnik«, katerega je spisala M. Weasnerjeva. Na mestnem dekliškem liceju je poučevalo obvezne predmete 13 učnih moči, neobvezne predmete pa 4 učne moči; na mestni višji dekliški šoli je poučevalo obvezne predmete 10 učnih moči, ki spadajo k zavodu in 11 učnih moči z drugih zavodov, za neobvezne predmete na tej šoli so bile 4 učne moči. V trgovskem tečaju so poučevalo 4 učne moči. Na mestnem dekliškem

škem liceju je bilo koncem šolskega leta 182 gojenk in sicer 178 Slovenk, 3 Čehinje in 1 Hrvatica. Odlično sposobnih jih je bilo 68, sposobnih 110, vobše sposobnih 3, nesposobna 1. Na višji dekliški šoli je bilo koncem šolskega leta 120 učenk, 119 Slovenk in 1 Čehinja. Izpričevala I. reda z odliko je dobilo 40 učenk, I. reda 77, ponavljalna izkušnja se je dovolila eni nčenki, izredni učenci ste bili 2. V trgovskem tečaju je 51 učenk. V tem tečaju bodo končne izkušnje dne 11., 12. in 13. julija.

Ustmena matura na novomeški gimnaziji se je pričela v soboto, dne 2. julija, nadaljevala se je v ponedeljek in končala v torek. Izpitu, ki se je vršil pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika Hubada, se je podvrglo 16 rednih dijakov, 1 privatist in 1 eksternist. Z odliko so dovršili izpit štirje kandidati: Pavel Brežnik, Jože Jurkovič, Ognjeslav Parko in Jan. Zgajnar. Z dobim, ozir. povoljnim uspehom sledeči: Mihael Beljan, Leon Kaisersberger, Ivan Lavrenčič, Anton Medved, Mikuš Rudolf, Ladislav Mlaker, Alojzij Petric, Jožef Rus, Salloker Robert, Miko Sever, Ivo Sturm, Vladimir Vavpotič, Anton Šavelj. En kandidat je bil spoznan nezrelim.

Zrelostni izpiti na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici so končali v soboto, 2. julija 1910. Napravili so ga z odliko gđe.: Ambrožič, Dugar, Krebelj, Lutman, Marušič (s slovenskim in nemškim učnim jezikom), Mlekuž istotako. Dalje Požar, Soban, Stegu, (s slov., hrv. in nem. učnim jezikom) Škarp (s slov. hrv. in nem. učnim jezikom), Strauss, Trdan, Večaj, vse tri s slov. in nemškim učnim jezikom. Z dobrim uspehom so napravile izpit: Birsca, Cej, Cigoj, Delkot, Hrast, Ivančič, Jerman, Kancler, Kratki (s slov. in nem. učnim jezikom), Lah (s slov. in nem. jezikom), Lavrenčič, Lenarčič, Malič, Miserit (s slov. in nemškim učnim jezikom), Pagon (s slov. in nem. učnim jezikom), Molar, Pahor, Pečar, Petrič, Rukli, Štih, Turko.

Slovenski Jug.

— Dr. Smoldaka — državni poslanec. Končni rezultat splitskih volitev se glasi: dr. Smoldaka 4371, klerikalni pravaš, dr. Mladinov, 785, Lah 185, socijalisti 176. Samo Split je dal za Smoldako 1551 glasov. V dunajski parlament pride z dr. Smoldako prvi izraziti hrvatski naprednjak. To znači pravi preobrat v razvoju političnih razmer v Dalmaciji. Dr. Smoldaka bi bil lahko že pred leti izvoljen, toda on ni hotel sprejeti mandata iz rok stare, konzervativne politične generacije. Šel je po svojem potu naprej. Osnova je novo demokratsko, napredno stranko. Organiziral je splitske težake ter jih osvobodil iz rok lahonstva. In popolnoma naravno je, da je dr. Smoldaka začel boj s klerikalci, temi vednimi nasprotniki prosvete in narodne svobode. Pozdravljamo izvolitev dr. Smoldake, ker Dalmacija potrebuje v parlamentu odločnih, naprednih zastopnikov.

— Hotelsko društvo za Dalmacijo. V trgovski register v Londonu je bilo te dni vpisano hotelsko društvo za Dalmacijo. Avstrijska vlada mu bo dajala vsako leto in sicer prvih 5 let po 70.000 K podpore, kakor hitro bo popolnoma vplačana vsa delniška glavica v znesku 6 milijonov kron. Od tega so podpisali angleški kapitalisti tri milijone, avstrijski tudi tri. Društvo bo na to nostrificirano v Avstriji in bo imelo svoj sedež v Splitu. Vesti o vpisu društva v Ljubljani so bile napačne.

— Srbski ministri pojdejo na Dunaj. Srbska ministra Pasić in dr. M. Milovanović hočeta v tem letu obiskati Dunaj. Ta obisk ima političen značaj. Konferirati hočeta z avstrijskim zunanjim ministrom, da najdejo temelj za popolno izravnavo vsega nesoglasja in nesporazuma med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Obisk srbskih ministrov na Dunaju ne bo samo v zvezi z vprašanjem nove avstrijsko-srbske trg. pogodbe.

— Dolgovi srbskih oficirjev. Vsled posredovanja ruskega poslanca, Hartwiga, se je med rusko banko in srbskim oficirskim društvom sklenil glede uredbe dolgov srbskih oficirjev dogovor, da posodi banka štiri milijone kron.

Razne stvari.

* Groszovit čim. Železniški službenec, Chauvin, v Naneyju na Francoskem, je s sekuro ubil svojih pet otrok, nakar se je obesil. Dejanje je storil v obupu, ker ga je žena zapustila.

* Kolera na Ruemem. Glasom poročil iz Petrograda, se kolera strahovito razširja. V Charkovu je na en dan obolelo petsto oseb, v tavrški guberniji pa šeststo. Od teh bolnikov jih je skoro polovica umrla. Bolesna se širi v notranjo deželo, v Kurekam

so že konstatirali posamezne slučaje kolere. Na glavnih železničnih postajah so zgradili barake za kolero.

* Velika železniška nesreča. Ndaleč od Dayton v Ohio je zavozil brzovlak v tovorni vlak. Brzovlak je bil popolnoma zaseden. Do zdaj so izveleli izpod razbitih vozov 31 mrtvih in 87 ranjenih.

* Dunajske gospodinje hočejo štrajkati. Ker kromeriške gospodinje nočejo več kupovati mesa ter s tem štrajkajo zoper mesarje, ki so nastavili previsoke cene, so sklenile tudi dunajske gospodinje, da začno z bojkotom, kakor hitro bo cena mleku zvišana.

* Bombni atentat »črne roke«. Člani »črne roke« so poslali pred kratkim časom nekemu bankirju v Palermu grozilno pismo, v katerem zahtevajo 100.000 lir, sicer bodo njegovo vilo v zrak pognali. Ker bankir ni odgovoril, so položili bombo v njegovo vilo, ki je bila vsled eksplozije zelo poškodovana.

* Železniška nesreča. Na postaji Frankenkmarkt sta 3. t. m. trčila posebni vlak, ki je vozil iz Linca, in priprezni stroj. Na posebnem vlaku so se vozili člani krščanske nemške pevске zveze na izlet. Lokomotiva in en voz, v katerem so bili potniki, sta skočila s tira. Vlakovodji sta bili premečkani obe nogi, revizorju je bila zdrobljena roka, spremljajoči uradnik in sprevednik sta dobila težke poškodbe na glavi. Trije izletniki so bili lahko poškodovani.

* Grozovita rodbinska drama. V Ballydrumu na Irskem se je zgodila grozovita tragedija. Ko je 13letni deček Tomaž Moore prišel do svoje doma, je videl pri oknu, kako je njegov oče s sekuro pobil svoje ostale štiri otroke. Deček je šel po pomoč. Ko so pa sosedji prihiteli, je nečloveški oče trem otrokom že glavo odsekal, četrtemu pa prerezal vrat. Vzrok tega grozovitega umora je maščevanje nad ženo, ki ga je pred kratkim zapustila ter ušla v Ameriko.

Književnost.

— »Ljubljanski Zvon«. Vsebina julijskega zvezka: 1. Anton Debeljak: Iz zbirke »Solnce in seneca: Fantazija. — Pri mrliču. — O polnoči. — Parija modruje. — Ob lanovni njivi. — Historija o modernem zmažu. 2. Milan Pugelj: Osat. (Konec.) 3. Ivan Cankar: Škodelica kave. 4. Dr. Pavelj Grošelj: Iz prazgodovine zemlje. (Dalje prih.) 5. Alojzij Gradnik: Zetev. 6. Josip Premk: Sorodni duši. (Dalje prih.) 7. L. Pintar: Črtice o krajnih imenih. (Konec.) 8. Dr. Fr. Ilesič: V znaku razvoja. 9. Ivan Lah: Romantiki. (Dalje prih.) 10. Dr. Fr. Kidrič: Paberki o Korytku in dobi njegovega delovanja v Ljubljani. (Dalje prih.) 11. Književna poročila. Dr. Iv. Merhar: Vojeslav Molč. Ko so cvele rože. — A. P.h.: Ivan Cankar, Bela krizantema. — Ivan Cankar: Artur Sever, Zena. — Dr. R. Molč: Slovenska čitanka za prvi razred dekliškega liceja. — Dr. A. Dolar: Dr. Josip Pipenbacher, Latinska slovnica. Lat. vadbe. — Jos. Reisner: Blaž Matek in matematika. — Jos. Reisner: Jos. Mazi, Geometrijski nazorni nauk. — Dr. Gv. Sajovic: Dr. Leop. Poljanec, Mineralogija in geologija za velike gimnazije. — Dr. Fr. Ilesič: Franič Dragutin, Plitviška jezera in njihova okolica. — Dr. Fr. Ilesič: Tad. Stan. Grabovska, S. S. Bobezew, historyk, publicysta i slowianofil bulgarski. — R. Perušek: Dr. Vinko Lozovina, Povijest talijanske književnosti. (Konec prih.) — Ciprijan Korošak: Edwarda Samhaberja zbrani spisi.

— »Omladina«. Pravkar izšla 3.—4. številka ima sledečo vsebino: Radovan Krivic: Revizija. Lev Brunčko: Narodno-obrambni tečaj v Ljubljani. Dr. Fran Ilesič: Novi ilirizem. Radovan Krivic: Kulturni boj. I. H. Z.: III. umetniška razstava v paviljonu R. Jakopiča. Janko Mačkovič: Obrambni muzej v Ljubljani. — Slednjič slede novice o slovenskem in slovanskem dijaštvu, o književnosti in umetnosti i. t. d.

— Koledar slovenskega planinskega društva za leto 1910. Uredil Fr. Kočbek. Tiskala »Zvezna tiskarna v Celju«. Cena 1 K. »Slov. planinsko društvo« je izdalo prav ličen koledar. Razven zapisnika ima še nekaj drugih sestavkov, ki so važni za vsakega planince. Dr. Demšar priobčuje članek: »Profilaksa bolezni na gorah in njihovo zdravljenje«. Nadalje so članki: vremenska napoved; turistovska oprava; seznam reči, ki so hribolazcu potrebne in koristne; znamenja v sili; »Slov. plan. društvo«; druga planinska društva; seznam planinskih koč; seznam markiranih potov, spanam vodnikov, seznam alov. hotelov in gostilnic, pregled specialnih zemljevidov, vozni red železnice in cene. Knjiga je potrebna za vsakega hribolazca, za vsakega izletnika. Prav toplo je priporočamo. Dobliva se v »Narodni knjižarni v Ljubljani«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Politični položaj.

Dunaj, 6. julija. V parlamentu vlada danes popolna tišina. Vse delovanje je ustavljeno, edino socialno-zaviralni odsek ostal je še pri nadaljevanju dela. Uspeh obstrukcije priznavajo vse stranke, pripisujejo ga pa Nemci bolj Poljakom, ki so s svojo resistenco onemogočili nasilno zmago večine nad manjšnim številom obstrukcionistov. Res je, da je zadržanje Poljakov mnogo pripomoglo k zmagi obstrukcije, toda ne da se tajiti in zanikati, da je sporazumno postopanje vseh Jugoslovancev, kateri so imeli tiho pomoč v »Slov. Enoti«, pripomoglo največ do popolne zmagе, kajti situacija je postala taka, da je bilo treba le še nekoliko sunka, da je zdrsil vlak, katerega je pričel vleči naučeni minister Stürckh s svojim četrtkovim govorom čez klanec, ker mu je manjkalo na vlaku jugoslovanske »balaste«. Iz uspeha jugoslovanske obstrukcije pa danes nedvomno izhaja, da so Jugoslovani danes v Avstriji že faktor, proti katerega volji vlada ne more ničesar več napraviti in da je vsako nadaljnje preziranje Jugoslovancev in njih zahtev s strani vlade danes nemogoče. To britko skušnjo priznavajo danes vsi dunajski listi brez razlike strank in se radi tega ostro zaganjajo in zaletavajo v Jugoslovane. »Arbeiter Zeitung« grozi celo, da bodo stranke, katere so dosedaj priznavale marsikatero kulturne in druge zahteve Jugoslovancev, odslej naprej nastopale proti tem, sicer opravičenim zahtevam Jugoslovancev, zlasti Slovencev. Pač pa priznavajo popoln uspeh jugoslovanske obstrukcije današnji češki listi. »Narodni listy« n. pr. pišejo, da pomenja odgoditev parlamenta za ministrskega predsednika barona Bienenrtha strahovit poraz, h kateremu so tudi Čehi s svojim podpiranjem jugoslovanske obstrukcije mnogo pripomogli. Glavni delež na uspehu pa pripisujejo solidarnemu nastopu združenih Slovencev. Glavno krivdo na porazu vlade pa pripisujejo baronu Bienenrthu, ki ves čas svojega režima ni hotel priznati opravičenih zahtev Slovencev in s tem sam izževal najljutejši odpor pri Slovencih. Ravno tako piše tudi »Hlas Narodů«. »Venkov« piše, da se je baron Bienenrth sedaj vendarle moral prepričati, da brez Jugoslovancev, katerih zahteve je skoraj dve leti popolnoma preziral in jih odločno odklanjal, ne more več izhajati. »Čas« piše: Obstrukcija Jugoslovancev in pasivna resistenca Poljakov je pokazala, da ima baron Bienenrth faktično vse Slovane proti sebi in sedaj mora priznati, da brez Slovanov ne more vladati.

Prihodnja zasedanja.

Dunaj, 6. julija. Korespondenca »Avstrija« poroča, da se skličejo deželni zbori koncem septembra na 3-4 tedenska zasedanja. Samo češki deželni zbor se skliče šele v prvi polovici oktobra, ker se hoče pridobiti še čas za pogajanja, ki bi omogočila uspešno zasedanje češkega deželnega zbora. Državni zbor se zopet skliče koncem oktobra. Delegacije bodo zborovale topot na Dunaju in sicer ob enem z državnim zborom meseca novembra.

Odgodeno zborovanje.

Dunaj, 6. julija. Za danes napovedana seja parlamentarnega jugoslovanskega visokošolskega kluba se ni vršila, ker je večina poslancev že sinoči odpotovala.

Zveza Jugoslovancev.

Dunaj, 6. julija. Jutri se vrši seja »Zveze Jugoslovancev«.

Seja Nemcev.

Dunaj, 6. julija. Krščanski socialci in nemški nacionalci imajo jutri tudi seja.

Zasedanje delegacij.

Dunaj, 6. julija. Letošnje zasedanje delegacij bo koncem oktobra in sicer na Dunaju.

Italijanska pravna fakulteta in odgodenje parlamenta.

Trst, 6. julija. Ker je vsled odgodenja parlamenta zopet odložena ustanovitev italijanske pravne fakultete, se je tržaških italianissimov polastila velika nevolja zoper vlado. »Piccolo« pravi, da bi bila vlada lahko pomagala Italijanom s tem, da bi jim bila kar z naredbom in ne da bi parlament sploh kaj vprašala, ustavila fakulteto. »Piccolo« očita vladi, da je Italijane imela za norca.

Neurje v Trstu.

Trst, 6. julija. Neurje, ki je večkrat nastalo v Trstu, je provzročilo precej škodo. Mnogo ulic je bilo namreč kar pod vodo. Celo električna železnica je morala ustaviti promet. Voda je udrla tudi v različne kavarnе in v skladišče, kjer je pokvarila dosti blaga. Ob 7. uri zvečer je udarila strela v brzojavni drog blizu pokopališča Sv. Ane in omamila ter

ranila ravno mimoidočega delavca Parovola, ki se ga odnesli v bolnico.

Vojna na šivilja v Gorici.

Gorica, 6. julija. Vojna konsumentov s piki je končana. Zdaj se pripravlja nova vojna. Ker so mesarji zvišali ceno mesa za 8 vinarjev pri kilogramu, se je začela agitacija za bojkotiranje mesarjev kakor v Krensu.

Požar v Draždanah.

Draždane, 6. julija. Včeraj je nastal v tukajšnjih skladiščih velik požar, ki je uničil zlasti mnogo bombazevine in jute.

Železniška nesreča.

Aachen, 6. julija. Iz Belgije dopeli oseben vlak je trčil ob drugega. 11-14 oseb je težko ranjenih.

Razpust angleške zbornice?

London, 6. julija. Iz govora, ki ga je imel minister notranjih del v poslanski zbornici, sklepajo listi, da bo sedanemu parlamentu kmalu konec in da ga vlada razpusti morda že v najkrajšem času.

Plemenška gibanja v Ameriki.

New York, 6. julija. Iz vseh krajev Amerike neprestano dohajajo poročila o pretepavanjih med belimi in zamorci. Dosedaj je bilo ubitih 20 zamorcev in na tisoče težko ali lahko ranjenih. Ječe so prenapolnjene. Ta boj med belimi in črnimi plemenom v Ameriki je veliko nevarnejši in resnejši, kakor se je prvotno mislilo in se ga južne države mnogo bolj udeležujejo kakor severne, kajti v vseh Zedinjenih državah ni ne ene, kjer bi se ne bili ti krvavi poboji odigrali.

Strahovita eksplozija.

New York, 6. julija. Pri večerajšnjih slavnostih vproslavoosvoboditve je pri umetalnem ognju nenadoma nastala strahovita eksplozija. 57 oseb je mrtvih, 1758 pa deloma smrtno, deloma težko ali lahko ranjenih.

Gospodarstvo.

— Združenih čevljarjev ljubljanskih občini zbor se je vršil dne 3. t. m. pri »Novem svetu«. Prišlo je mnogo ljubljanskih in zunanjih članov. Prišla sta tudi ravnatelj »Zveze slov. zadruge«, g. Rožman, in načelnik kuratorija za pospeševanje obrti na Kranjskem. Gosp. načelnik Breskvar je podal obširnejše poročilo o delovanju v preteklem letu. Prometa je leta 1909 bilo za K 244.377-23, čistega dobička pa K 516-40. Članom se po razmerju njihovih nakupov izplača 3% dividenda. V vodstvo so bili izvoljeni sledeči gg.: Jos. Černe, Sp. Šiška, T. Mešin, Sp. Šiška, in iz Ljubljane: L. Jenko, S. Sterniša, J. Jerina in K. K. m. a. n. Na novo so pristopili trije člani.

— Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca junija 1910 uložilo je v »Mestno hranilnico ljubljansko« 1312 strank K 729.369-90; 1304 strank pa dvignilo K 654.160-26. Stanje vlog koncem junija 1910 je bilo K 38.887.830-08. V II. četrtletju dovolilo se je 136 prosilec posojil na zemljišča v skupnem znesku kron 1.205.516-—.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Povodom srebrne poroke so zbrali Tenenčevji prijatelji 30 K. — G. Ivan Pavšek, posestnik na Martinovi cesti 8 K, mesto vena na krsto Milana Pelana. — Gospod Vamberger v Sp. Šiški 2 K 65 v, kateri znesek je našel gospod dne 27. rožnika 1909 na klopi v drevoredu na Marije Terezije cesti, in ker se čez leto po objavljenju ni nihče zgledil izročil družbi. — Učiteljski zbor v Ptujski okolici 15 kron, kot jubilejni dar C. M. družbi. — G. Franc Dekleva, Zelenika 4 K v pozdrav družbene 25letnice. — G. Anton Zupane, orožniški postajevodja v Kopru 3 K 50 v, darovali v proslavo družbene 25letnice slovenski fantje v Kopru. — Bralno društvo v Mokronogu 24 K, darovali člani namesta vena na grob pokojnega gospoda e. kr. davčnega upravitelja Konrada Rozmana. — G. Ludvik Špiler, St. Peter na Krasu 1 K 44 v, nabral se vozeč ob 25letnici slavnosti Tivolske iz ukradene ribniške sklade. — G. Orožen v Kamniku 30 K 20 v, nabral ob priliki poroke profesorja Orožna z gđe. Hildo Braecht v Kamniku. — Gdč. Lojzika Lešnjak, Rakek 15 K 50 v, nabrala v vesili družbi ob priliki godovanja edinega Cirila na Rakeku. — Poštani klerikale iz Rake dični družbi 10 K, v odgovor na nesramni podlistek »Slovenec« »Ciril in Metodova slavnost v nebesih«, ki smatra Slovence za slabši narod kot so Indijanci. Skupaj 144 K 29 v. Živel! Na zdar!

Za obrambni sklad C. M. družbe: Gospod Fr. Babič, trgovec na Dolenjski cesti, je vplačal za svoj kamen drugi obrok 50 K. Hvala!

Za učiteljski kvintet: Pevski klub v Starom trgu 10 K 40 v, nabral ob priliki godovanja svojega pevovodje g. Vilka Masija, učitelja v Igavasi. Na zdar!

Za pomorščice Srbije v Šumadiji: G. Leskovic & Meden, trgovina v Ljubljani, 10 K. Na zdar!

Avstrijska špekulacija. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega »Molovega solitiz-pratika«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilo ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastjo vspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželni zaht. valji je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 K

Mašč, očala, pajčolan in klobuk

je pač vsaka razumna dama vzela seboj na svoj avtomobil, zraven pa še neko velevažno malenkost: skatljico Fayevih pristnih sodenskih pastil. V prašnem zraku in ostrem vetru so male sodenice neprecenljive pomočnice proti n. varnosti prehlajenja in proti draženju vratnih sluznic. Skatljica stane K 1-25. Dobiva se povsod. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, IV/1 Grosse Neugasse 17.

Želodčni likor

FLORIAN

je najboljšje krepčilo želodca!

Blizu in daleč
Vse ga pozná,
Kdor ga ima,
ima zdravje doma!

Ljudska kakovost Mer K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-60.
Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2. Srednji račni tlak 736-9 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5. 2. pop.	730-9	21-2	sl. jvzhod	oblačno
6. 9. zv.	733-0	15-0	sl. sever	„
6. 7. zj.	733-5	11-0	sl. vjvzh.	jasno

Srednja večerajšnja temperatura 16-1°, norm. 19-4°. Padavina v 24 urah 0-6 mm.

Mesarskega učenca

močnega, 15-16 let starega, iz dobre hiše, sprejme takoj Josip Ambrožič, mesar, Jesenice, Gorenjsko. 2301

Gostilna na Bledu!

s koncesijo, vsemi pravicami in gostilniško opremo se proda po najnižji ceni iz proste roke zaradi bolezni. Vprašanja na upravištvu »Slov. Naroda«. 2310

Odda se lepo poletno stanovanje

obstoječe iz več sob in kuhinje v graščini, ležeči poleg gozda. Ponudbe na M. Zamrlikarja, Koseze št. 12, pošta Vedice. 2309

Nov pisalni stroj

(sistem Remington) z vidno pisavo, se takoj proda za K 350. Prijazne ponudbe pod »Pisalni stroj« na upravn. »Slov. Naroda«. 24

Priporočamo našim gospodinjam pravi FRANKOV: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

d. Zvez II, Y 1101, 5-9-1. V.

Nižjeredlec

se sprejme na hrano in stanovanje v boljši hiši. Klavir na razpolago. Naslov v upravištvu »Slovenskega Naroda«. 2263

Pozdravite
dr. Dralleja
brezovo
vodo za lase
Uspeh presencitljiv.

„OLLA“

specialiteta gumijske po današnjem stanju nanosti dokazane najboljši GUMI. Ekliva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne dajte si manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno tako dobro blago«.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoj od trgovnice za gumi OLLA na Dunaju II. 300, Praterstr. 57. 1006

Št. 19734 2279 1

Razpis

ustanove za uboge vdove.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospe nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je 400 K med petero ubogih vdov ljubljanskih. Prošnje za podelitev teh podpor je vlagati pri mestnem magistratu do dne 20. julija letos.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 24. junija 1910.
Županov namestnik: Vovčina, I. r.

I K O

?

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najljubljeneje naznanjamo, da smo s 1. julijem t. l. otvorili na Dunajski cesti št. 22 (nasproti kavarne »Evrope«)

zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

konces. podjetje za elektr. naprave, napeljava elektr. luči in prenos moči, telefonske in brzojavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in petrolin ter Dieselovih motorjev. — V zalogi vedno v veliki izbori: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštal. material, mazalna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potrebščine. 2311

Mehanična delavnica

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Preracun na zahtevo zastoj. Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave.

Učenka

se sprejme v špecerijako trgovino. Kupi se že rabljena 2311 računska ročna blagajna. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

Velika kavarna

se odda v najem. — Naslov pove upravištvu »Slov. Naroda«. 2304

Suhe 2308

hrastove deske

približno 10 m³ se prodajo pri gosp. G. Bartheltu v Tržiču.

ČEH

24 let star, izobražen, s kmetov doma, išče mesta pri kmetijstvu, gozdarstvu ali pri mlinu. 2300

Ponudbe prejema O. Kozr, Tončeti p. Vrbo u Loun, Čechy.

Gostilničarski in kavarniški vajenci

se sprejmejo v učenje. Učna doba praviloma samo dve leti. Pojasnila daje gostilničarska zadruga v Ljubljani, Gradišče 7. 2332

Poslovodja

za trgovino z mešanim blagom, manufakture, specerije, železnice, usnjem, steklom, porcelanom, drobnim blagom in deželnimi pridelki za pedružne trgovine v Savinski dolini

se išče. Prijazne ponudbe na upravištvu »Slov. Naroda«. 2255

Koncerti

Slovenske Filharmonije

se vrše do 15. septembra vsak dan v hotelu »Tivoli«.

Začetek ob nedeljah in praznikih ob 1/2 10. dopoldne, 3. popoldne in 7. zvečer. Ob delavnikih ob 3. popoldne in 7. zvečer. Vstopnina vselej prosta.